

Tá Éagothroime Beo in Éirinn

Aontaím go mór le teideal na haiste seo. Má fheictear ar líon na bhfadhbanna atá againn na laethanta seo in Éirinn: Na dídeanaithe. Teifigh ón Afraic agus ón Mheánoirthear. Othair gan árachas sláinte. Páistí scoile gan téacsleabhair bunúsacha. Ceantair iargúlta gan seirbhís leathanbhanda. Bunscoileanna gan dóthain múinteoirí. Ospidéal gan seirbhísí cúráim ailse. Contaetha gan ospidéal fiú! Níl aon srian leis an liosta seo.

Níl lá dá dtéann thart nach gcloisimid tuairisc éigin sna meáin ag déanamh tagartha d'éagothroime sa tír seo. Le blianta beaga anuas tuigtear go maith go bhfuil bearna rachmais ollmhór ag fás idir na daoine is saibhre sa tír seo agus na daoine is boichte. Ach ní bhaineann an fhadhb seo, easpa cothroime sa tsochaí, le cúrsaí airgid nó easpa saibhris amháin. Bíonn i bhfad níos mó i gceist agus ba mhaith liom an fhadhb seo a chíoradh i rith na haiste seo.

Sula bhforbróidh mé an argóint atá i m'intinn agam, ba mhaith liom tagairt a dhéanamh d'eachtra a tharla i dtír ar fad eile. Siar sna hochtóidí, d'eagraigh oibrithe sa chomhlacht Dunnes Stores agóidí in aghaidh an na cinédheighilte san Afraic Theas. Ní chreidfeadh éinne go mbeadh suim dá laghad ag cúntóirí siopa agus tiománaithe leoraí i gcúrsa polaitíochta agus go mbeadh éifeacht acu ar chearta daonna i mórthír eile. Ach bhí, agus níos mó ná sin, d'éirigh leo aird an phobail a thabhairt ar an bhfulaingt agus ar an dúshlan a bhí os comhair oibrithe gorma sa tír sin. D'aithin an tUachtarán Mandela an cúnamh a fuair a chomhghleacaithe nuair a thug sé cuairt orainn cúpla bliain ina dhiaidh sin.

Ceapaim go bhfuil ceacht suntasach le foghlaim ón eachtra thuasluaite. Cé nach mbíonn mórán cumhachta ag an duine aonair a bhíonn ag streachailt in aghaidh na héagothroime, áit ar bith ar domhan, is léir gur féidir le grúpaí seachtracha 'an lasair a lasadh' faoin bhfadhb, pé áit ina mhaireann sí. Mar a deir an seanfhocal 'ní neart go cur le chéile'. Mar chruthú ar seo, ní gá duit ach súil a chaitheamh ar an ngluaiseacht "#misefosta" ar Twitter le bliain anuas.

Goilleann sé go mór orm nach bhfuil dóthain á dhéanamh againn chun éagothroime a dhíbirt ónár dtír féin. Is cúis bhróid mhóir dúinn go bhfuil Éireannaigh ag dul thar lear agus ag cuidiú leis na bochtáin agus na daoine is leochailí ar domhan. Ach, agus bíonn drogall orm é seo a rá ar bhealach, cén sórt éifeachta a bheadh ag daoine mór le rá mar sin dá seasfaidís le chéile mar aonad ar son na ndaoine is leochailí in Éirinn?

Smaoinigh ar an gceist seo ar feadh nóiméid – cén fáth nach bhfuil Bono, Bob Geldof agus Denis O'Brien ag teacht le chéile agus ag iarraidh fadhb na ndídeanaithe a réiteach in Éirinn? Cén fáth nach ndéanfaidís is bhfad níos mó chun sciúirse na ndrúgaí agus fadhb an óil a réiteach i measc déagóirí sna cathracha móra, in Éirinn? "Baist do leanbh féin ar dtús" mar a deir an seanfhocal!

An é go bhfuil rud éigin postúil taobh thiar de na cinní a dhéanann daoine mar iad? An é an dúil chun aitheantas idirnáisiúnta agus stádas caithréimeach a bhaint amach a spreagann na roghanna a dhéanann siad? Nó an é go n-éiríonn siad bréan den chóras polaitiúil agus na nósanna drogallacha a bhaineann le polaiteoirí agus iad ag iarraidh

Tá Éagothroime Beo in Éirinn

beartais sóisialta nua a chur i bhfeidhm? Déarfainn go bhfuil sé deacair a rá, ach níl aon dabht ach go bhfuil an pearsanra againn agus na foinsí airgid más mian linn fadhbanna éagothroime, ar nós dáileadh drúgaí, a réiteach ar a laghad. Múineann gá seift.

Is cuimhin leat, gan dabht, go raibh uachtarán den chéad scoth againn sna nochtóidí – Máire Nic Róibín. Throid sí go dian agus go diongbháilte in aghaidh na héagóra agus go mór mór ar son cearta na mban. Ba dhlíodóir cheannródaíoch í agus sheas sí an fód arís 's arís eile nuair a thuig sí go raibh bob á bhuaileadh ag an stát nó ag stáit eile ar shaoránaigh i gcontúirt. An ceacht a d'fhoghlaim mé óna cuid oibre ná go mbíonn ceannairí ag teastáil go géar uainn sa tsochaí más mian linn éagothroime a bhuaileadh ar bhonn fadtéarmach. Ní gá dom a mhíniú duit gur theip orainn mar shochaí agus mar Chríostaithe maidir leis na scannail éagsúla a thit amach san Eaglais Chaitliceach. Cá raibh na ceannairí agus na polaiteoirí ansin, agus páistí soineanta á éagnú go rialta ag baill an chléir? Mar a deirtear sa dráma 'An Triail' "cé a deir gur tír Chríostúil í seo?"

Caithfear a rá go bhfuil an t-ádh dearg liom. Is dalta réasúnta maith mé agus déanann mo thuismitheoirí a seacht ndícheall chuile lá chun deiseanna oideachasúla nua a chur ar fáil dom. Is timpiste breithe é go bhfuilim i mo chónaí i dteach compordach, ag freastal ar mheánscoil den scoth, agus ag maireachtaíl beag beann ar mhór-uafáis an domhain. Is déagóir mé, agus chun an fhírinne a rá, is cuma liom den chuid is mó faoi chúrsaí éagothroime. Ach, tuigim anois, nach bhfuil córas na bpointí cothrom ach an oiread agus táim ar buile faoi.

Cé nach luaitear é sna meáin cumarsáide go minic, ceapaim go bhfuil córas na bpointí níos éagóraí ná rud ar bith eile in Éirinn. Ní thugann sé seans dá laghad dóibh siúd nach bhfuil in ann ailt, aistí, agus firicí éagsúla a fhoghlaim de ghlanmheabhair. Measaim nach dtuigim, ar a laghad, ochtó faoin gcéad den eolas a ritheann leis an gcúrsa ardteiste. Fós féin, bainfidh mé ceithre chéad pointí amach san Ardteist! Tá aithne agam ar chúpla duine i mo rang féin atá i bhfad níos cliste ná mé, ach ní féidir leo an t-eolas mar seo a fhoghlaim sa bhfoirm ina bhfuil sé. Mar sin, ní éireoidh le duine acu an cúrsa ba mhian leis a bhaint amach an Lúnasa seo chugainn. Níl sé sin féarálte, cothrom nó ceart.

Mar fhocal scoir, ba mhaith liom fíis nua a dhearadh don tír seo ó thaobh na cothroime de. B'aoibhinn liom dá mbeadh na cearta céanna ag gach saoránach, pé tuismíocht nó claonadh atá acu. Is tír fáilteúil í seo, agus tá dualgas orainn mar dhaoine óga an cháil sin a chaomhnú más féidir. Cosúil leis an timpeallacht, ní féidir rud a chaomhnú má éignítear é. Mar sin, caithfidh cothroime a chothú agus a fhorbairt agus tosaíonn an iarracht sin le meon an duine aonair, mé féin san áireamh!